

ОУИТБС Маягт-2

**Олборлох үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжээс улсын болон орон
нутгийн төсөвт хүлээн авсан албан татвар, төлбөр болон бусад зардлын 200.. оны Тайлан**

Регистрийн дугаар							
нэр	код						
Аймаг, нийслэл							
Сум, дүүрэг							
Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр							
Аж ахуйн нэгж, байгууллагын төрөл							

1. Төрийн захиргааны бүх шатны байгууллага болон татварын албад дараа оны 3 дугаар сарын 30-ны дотор олборлох үйлдвэрлэл эрхэлж буй аж ахуйн нэгж тус бүрээр гаргаж ҮТЕГ-т маягтаар ирүүлнэ.
2. ҮТЕГ нь мэдээллийг нэгтгэж 4 дүгээр сарын 15-ны дотор Сангийн яаманд хүргүүлнэ.
3. Сангийн яам нь мэдээллийг аж ахуйн нэгж бүрээр хянаж Засгийн газрын тайлан болгож баталгаажуулж 4 дугаар сарын 30-ны дотор Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачлага хариуцсан ажлын албанд ирүүлнэ.

Хамрах хүрээ 1. Ашиг орлогын урсгал		
Үзүүлэлт	Мөрийн дугаар	татвар, төлбөр, зардлын хэмжээ, мян.төг
1. Аж ахуйн нэгжээс улсын болон орон нутгийн төсөвт төлсөн татвар, төлбөр		
1.1 Төлсөн татварууд		
Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	1.1.1	
Гаалийн албан татвар	1.1.2	
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	1.1.3	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	1.1.4	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал импортолсон бол)	1.1.5	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	1.1.6	
Автотээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	1.1.7	
Бусад (тодорхойлно уу	1.1.8	
Бусад (тодорхойлно уу	1.1.9	
1.2 Төлбөр		
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	1.2.1	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	1.2.2	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр	1.2.3	
Газрын төлбөр	1.2.4	
Ус ашигласны төлбөр	1.2.5	
Ойгоос мод, түлээ бэлтгэсний төлбөр	1.2.6	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	1.2.7	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	1.2.8	
Бусад (тодорхойлно уу	1.2.9	
Бусад (тодорхойлно уу	1.2.10	
1.3 Хураамж, үйлчилгээний хөлс		
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	1.3.1	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	1.3.2	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	1.3.3	
1.4 Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг		
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	1.4.1	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	1.4.2	
1.5 Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд		
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр	1.5.1	
Бусад (тодорхойлно уу	1.5.2	
1.6 Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг		
Аж ахуйн нэгжээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	1.6.1	
Аж ахуйн нэгжээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	1.6.2	
Аж ахуйн нэгжээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	1.6.3	
Аж ахуйн нэгжээс олон нийттэй харилцах харилцаа, орон нутгийн тогтвортой хөгжилд зарцуулсан хөрөнгө	1.6.4	

ОУИТБС маягт- 2 -ыг гаргах заавар

1. Засгийн газрын тайланг ОУИТБС маягт- 2-аар Сангийн яам, бүх шатны татварын болон холбогдох төрийн захиргааны байгууллага, сумдын татварын асуудал хариуцсан ажилтан дараахь зааврын дагуу гаргана.

1.1. Монголын Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачлагын ажлын алба нь Засгийн газар, уул уурхайн компаниуд, иргэний нийгмийн гурван талт тэгш оролцооны үндсэн дээр хэрэгжүүлж буй энэхүү санаачлагын өдөр дутмын зохицуулалтыг хангах чиг үүрэгтэй ба Ерөнхий сайдын ажлын албаны дэргэд ажилладаг байгууллага юм.

1.2. Ашиг орлогын урсгал гэдэгт олборлох үйлдвэрлэлээс Засгийн газрын хүлээн авч буй эдийн засгийн үр өгөөжийн эх үүсвэр юм. Эдийн засгийн шууд бус өгөөж болох барилга, дэд бүтэц, орон нутгийн хүмүүсийг ажлаар хангах зэргийг уг тайлангийн ашиг орлогын урсгалд тусгахгүй.

1.3. ОУИТБС Маягт- 2-ын 1.1 “Төлсөн татварууд” гэсэн хэсгийг гаргахдаа тухайн жилд улс болон орон нутгийн төсөвт хүлээн авсан албан татвар нэг бүрээр гаргах бөгөөд “татвар, төлбөрийн хэмжээ” гэсэн босоо мөрөнд улсын болон орон нутгийн төсөвт хүлээн авсан тухайн албан татварыг татвар тус бүрийн дүнг тоогоор бичнэ. /Нягтлан бодохын мөнгөн суурьтай үнэлгээгээр бичнэ/

Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар (Мөр 1.1.1)-т жилийн орлогод ногдуулсан татвараас гадна ногдол ашгийн орлого, эрхийн шимтгэлийн орлого, үл хөдлөх борлуулсны орлого, хүүгийн орлого, эрх борлуулсны орлого, гадаад аж ахуйн нэгжийн төлөөний газар өөрт ногдох ашгаасаа гадаадад шилжүүлбэл шилжүүлсэн ашиг, Монгол Улсад байрладаггүй албан татвар төлөгчийн Монгол Улсад бүртгүүлэн үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжээс авсан ногдол ашгийн орлого, Монгол Улсад байрладаггүй албан татвар төлөгчийн зээлийн хүүгийн болон батлан даалт гаргасны төлбөр, Монгол Улсад байрладаггүй албан татвар төлөгчийн эрхийн шимтгэлийн орлого, санхүүгийн түрээсийн хүүгийн орлого, удирдлагын зардалд төлсөн төлбөр, түрээсийн төлбөр, биет болон биет бус хөрөнгө ашиглуулсны орлого, Монгол Улсад байрладаггүй албан татвар төлөгчийн Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр борлуулсан бараа, гүйцэтгэсэн ажил, үзүүлсэн үйлчилгээний орлого зэрэгт ногдуулсан татварыг ороонон тооцож бичнэ. Орлогын албан татварыг бусад татвараар суутгал хийгдсэн бол аль татвар болохыг тусад нь нэмж тэмдэглэл оруулна. **Гаалийн албан татвар (Мөр 1.1.2)**-т зөвхөн гаалийн татварыг дангаар оруулна. Хэрэв аж ахуйн нэгж нь шатах тослох материал импортолсон, автобензин, дизель түлшний албан татвар хүлээн авсан бол 1.1.6 болон 1.1.7 мөрөнд салгаж бичнэ. Хэрвээ татварын байгууллага аж ахуйн нэгжээс татвар хоорондын суутган хийсэн бол түүний талаарх тайлбарыг тайланд хавсаргана. Энэ тайланд нэмэгдсэн өртгийн албан татвар, хувь хүний албан татварыг оруулахгүй. Эдгээр татварыг олон улсын хэмжээгээр энэ тайланд оруулахгүй байгаа бөгөөд энэ нь хэрэглээний татвар гэдэгтэй, аудит хийхэд хүндрэл гардагтай холбоотой болохыг анхаарна уу. Хэрвээ маягтад заагаагүй өөр төрлийн татварыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төлсөн бол шинээр нэр, тоо хэмжээг бичнэ.

1.2. ОУИТБС Маягт- 2-ын 1.2 “Төлбөр” гэсэн хэсгийг гаргахдаа тухайн жилд улс болон орон нутгийн төсөвт хүлээн авсан төлбөр нэг бүрээр гаргах бөгөөд “Татвар, төлбөрийн хэмжээ” гэсэн босоо мөрөнд улсын болон орон нутгийн төсөвт хүлээн авсан тухайн төлбөрийн дүнг төлбөр бүрийн нэр төрлөөр тоогоор бичнэ. Хэрвээ маягтад заагаагүй өөр төрлийн төлбөр холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хүлээн авсан бол шинээр нэр, тоо хэмжээг бичнэ.

1.3. ОУИТБС маягт- 2-ын 1.3 “Хураамж, үйлчилгээний хөлс” гэсэн хэсэгт зохих хууль тогтоомжийн дагуу аж ахуйн нэгжээс төв, орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагад тухайн жилд хүлээн авсан тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийг бүртгэх, жолоодох зөвшөөрөл олгоход хураасан хураамж, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг бүртгэхэд хураасан хураамж, гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж байгуулахад зөвшөөрөл олгоход хураасан хураамж, тусгай зөвшөөрөл шаардагдах үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулахад зөвшөөрөл олгоход хураасан хураамж, үл хөдлөх хөрөнгийг бүртгэхэд хураасан хураамж зэрэг улсын тэмдэгтийн хураамж болон тусгай зөвшөөрөл авах, шилжүүлэх, барьцаалах, сунгуулах, талбайг буцаан хүлээлгэн өгөх, хилийн маргааныг шийдвэрлэх, үрэгдүүлсэн тусгай зөвшөөрлийг нөхөн олгох зэрэг үед өргөдлийг хянан үзэх үйл ажиллагааны үйлчилгээний хөлсний дүнг бичих бөгөөд “Татвар, төлбөрийн хэмжээ” гэсэн босоо мөрөнд тухайн жилд хүлээн авсан хураамж, үйлчилгээний хөлсний нэгдсэн дүнг тус тусын мөрөнд тоогоор бичнэ. “Гаалийн үйлчилгээний хураамж” гэсэн 1.3.3 мөрөнд экспорт, импортын үед гаалийн бүрдүүлэлт хийсэн үйлчилгээний хураамжийг оруулна.

1.4. ОУИТБС Маягт- 2-ийн 1.4 буюу “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг” гэсэн хэсэгт төрийн өмчийн оролцоотой болон төрийн өмчит аж ахуйн нэгжээс тухайн жилд төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашгийг хүлээн авсан тухайгаа бичих бөгөөд “Татвар, төлбөрийн хэмжээ” гэсэн босоо мөрөнд хүлээн авсан ногдол ашгийн дүнг тухайн хүснэгтийн тохирох мөрөнд тоогоор бичнэ.

1.5. ОУИТБС Маягт- 2-ын 1.5 “Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд” гэсэн хэсэгт тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь Засгийн газартай байгуулсан бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөрийг хүлээн авснаар, мөн бусад гэрээгээр төлсөн төлбөр, эсхүл сайн дураараа бусад төлбөр төлсөн бол хүлээн авснаар тус тус бичиж тайлагнана. Тайлангийн “Татвар, төлбөрийн хэмжээ” гэсэн босоо мөрөнд төлбөрийн дүнг тоогоор бичнэ. Хэрвээ төлбөр нь өөр өөр төрөлтэй байсан бол төлбөр бүрийн нэр, хэмжээ, дүнг тус тусад бичнэ.

1.6. ОУИТБС Маягт- 2-ын 1.6 “Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг” гэсэн хэсгийг гаргахдаа тухайн аж ахуйн нэгжээс яам, агентлаг, аймаг, нийслэл, сум, дүүрэгт үзүүлсэн дэмжлэг, орон нутгийн харилцаа, тогтвортой хөгжилд зориулсан хөрөнгийг хүлээн авснаа тооцож тайлагнана. Хэрвээ биет тусламж хүлээн авсан бол мөнгөн дүнд шилжүүлж бичнэ. “Аж ахуйн нэгжээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг” гэсэн 1.6.1 мөрөнд тухайн жилийн хугацаанд яам, төрийн байгууллагуудад өгсөн хандив, дэмжлэгийн хэмжээг бичнэ. “Аж ахуйн нэгжээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг” гэсэн 1.6.2 мөрөнд тайлангийн хугацаанд харъяа болон үйл ажиллагаа явуулж байгаа аймагтаа өгсөн хандив дэмжлэгийн хэмжээг бичнэ. “Аж ахуйн нэгжээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг” гэсэн 1.6.3 мөрөнд тайлангийн хугацаанд харъяа болон үйл ажиллагаа явуулж байгаа сумандаа өгсөн хандив дэмжлэгийн хэмжээг бичнэ. “Аж ахуйн нэгжээс олон нийттэй харилцах харилцаа, орон нутгийн тогтвортой хөгжилд зарцуулсан хөрөнгө” гэсэн 1.6.4 мөрөнд тайлангийн хугацаанд аж ахуйн нэгжээс олон нийттэй харилцах харилцаа болон орон нутгийн тогтвортой хөгжлийн хөтөлбөрийн дагуу сан байгуулан хэрэгжүүлж байгаа төсөл, хөтөлбөрийн хөрөнгийн зарцуулалтын хэмжээг бичнэ. /Тусламж үзүүлсэн огноо, ямар байгууллагад, тусламж дэмжлэгийн агуулга, үнийн дүнг жагсаалтаар гарган, энэхүү Тайланд хавсаргана/

ОУИТБС маягт- 2 -ыг гаргах заавар /үргэлжлэл/

1.7. ОУИТБС Маягт- 2-ын 1.7 "Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал" хэсгийн 1.7.1 үзүүлэлтийг гаргахдаа аж ахуйн нэгжээс "Ашигт малтмалын тухай" Монгол улсын хуулийн 39.1.9-д заасны дагуу байгаль орчны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагаас нээсэн тусгай дансанд байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах тухайн жилийн зардлын 50 хувьтай тэнцэх хэмжээний мөнгөн хөрөнгийг байршуулсан дүнг бичнэ. "Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал" гэсэн 1.7.2 дугаар мөрөнд тухайн жилд байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан нийт зардлын мөнгөн дүнг тавина.

1.8. ОУИТБС Маягт-2-ын "Хамрах хүрээ 2. Ашиг орлогын урсгал" гэсэн хэсэгт байгаа аж ахуйн нэгж тусгай гэрээ, тодорхой нөхцлөөр хөнгөлүүлсэн, чөлөөлсөн татварын дүнг тайлагнана.

1.9. ОУИТБС Маягт-2-ын "баталгаажуулалт" хэсгийн тайлангийн үнэн зөвийг хариуцах албан тушаалтны албан тушаалын нэр, өөрийн нэр, гарын үсэг, огноо зэргийг бичсэн байна.

Мэдээлэх байгууллагууд

2. Төрийн захиргааны бүх шатны байгууллага, татварын байгууллага, татварын байцаагч нь тайлангийн мэдээг гаргахдаа олборлох үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжээс тухайн тайлангийн жилд улс болон орон нутгийн төсөвт хүлээн авсан албан татвар, төлбөр, орон нутгийн

тухайн шатны байгууллагад төлсөн бусад төлбөр, хураамж, үйлчилгээний хөлс, бусад төлбөрийг үнэн зөв гаргах үүрэгтэй. Энэ тайланг гаргахдаа зөвхөн улс, орон нутаг хүлээн авсан албан татвар, төлбөр, хураамж, үйлчилгээний хөлс тушаасан санхүүгийн баримтуудыг үндэслэн гаргана.

Харин дэмжлэг, тусламжийг аж ахуйн нэгж, төрийн захиргааны байгууллагын хооронд байгуулсан гэрээ, тэмдэглэл, тусламж өгч, авалцсан баримт бичиг зэргийг үндэслэн гаргана. Ямар нэгэн баримт бичиггүйгээр мөнгө, хөрөнгө авч зарцуулсан бол түүнийг мөн тайлагнах үүрэгтэй. Санаачлагын тайланд аудитын дүгнэлт гаргахад тайланд ороогүй зүйл илэрвэл авилгалын асуудал яригдах учир аливаа хүлээн авсан албан татвар, төлбөр, хураамж, дэмжлэг бүхнээ тайлагнах нь энэхүү тайлангийн зорилго болохыг тайлан гаргагч байгууллага, ажилтан анхаарч ажиллана. Хэрвээ биет материал, үйлчилгээний дэмжлэг аж ахуйн нэгжээс төрийн захиргааны төв, орон нутгийн байгууллага хүлээн авсан бол энэхүү тайланд ямар материал, үйлчилгээ авсан тухай бичиж хавсаргана.

3. Сум, дүүрэгт олборлох үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжээс тайлангийн жилд тухайн сум, дүүрэг хүлээн авсан албан татвар, төлбөр, хураамж, үйлчилгээний хөлсийг сум, дүүргийн холбогдох татварын байцаагч холбогдох ажилтнаас мэдээг аж ахуйн нэгж бүрийн нэрээр авна. Тэмдэглэлт ой, сургууль эмнэлэг засвар зэрэгт олборлох үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжээс сум, дүүргийн зүгээс санал тавьж дэмжлэг авсан бол дэмжлэг бүрийг мөнгөн дүнгээр гаргаж маягтын 1.6-ын холбогдох хэсэгт оруулан заавал мэдээлнэ.

4. Олборлох үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжээс орон нутгийн төсөвт хүлээн авсан албан татвар, төлбөрийг аймаг, нийслэлийн татварын албад аж ахуйн нэгж бүрийн нэрээр гаргана. Мөн орон нутгийн өмчийн ногдол ашгийн мэдээ аж ахуйн нэгж бүрийн нэрээр гарсан байна. Мөн аймгийн холбогдох байгууллага, албан тушаалтан өөрийн гаргасан мэдээ болон сум, дүүргээс тайлангийн маягтын дагуу ирүүлсэн мэдээг шалгаж аж ахуйн нэгжийн бүрийн нэрээр гаргах нэгтгэлд оруулна. Татварын алба нь мэдээг тайлангийн маягтын дагуу нэгтгэхдээ албан татвар, төлбөр, хураамж, дэмжлэгийн аливаа давхардал гаргахгүй байхыг анхаарна. Тэмдэглэлт ой, сургууль эмнэлэг засвар зэрэгт олборлох үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжээс аймаг, нийслэлийн зүгээс санал тавьж дэмжлэг авсан бол дэмжлэг бүрийг нэрээр, мөнгөн дүнг тайланд тусгана.

5. Олборлох үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжээс тухайн тайлангийн жилд хүлээн авсан гаалийн татвар, гаалийн үйлчилгээний хөлсний мэдээг Гаалийн ерөнхий газар маягтын дагуу аж ахуйн нэгж бүрийн нэрээр гаргана. Татвар хоорондын суутган хийсэн бол тайлбар бичнэ. Нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг энэ тайланд оруулахгүй.

6. Олборлох үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжид ажиллаж байгаа гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны тухайн жилийн төлбөрийг хүлээн авсан хэмжээг аж ахуйн нэгж бүрийн нэрээр сум, дүүргийн удирдлага гаргана.

7. Олборлох үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжээс тухайн тайлангийн жилд тусгай зөвшөөрлийн төлбөр, бусад төлсөн хураамж, тусгай зөвшөөрлийн үйлчилгээний хөлсний хүлээн авсан мэдээ болон газрын тосны салбарт бүтээгдэхүүн хуваах гэрээний дагуу Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний хэмжээнд тохирсон тухайн тайлангийн жилд хүлээн авсан төлбөрийн мэдээг геологи, уул уурхайн, газрын тосны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага аж ахуйн нэгж бүрийн нэрээр гаргана.

8. Олборлох үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжээс тухайн тайлангийн жилийн үр дүнгээр хүлээн авсан төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашгийн мэдээг аж ахуйн нэгж бүрийн нэрээр Төрийн өмчийн хороо гаргана.

9. Олборлох үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжээс улсын төсөвт тухайн тайлангийн жилд хүлээн авсан албан татвар, төлбөрийг аж ахуйн нэгж бүрийн нэрээр, мөн нэгдсэн дүнгээр нь Үндсэний татварын ерөнхий газар өөрийн мэдээлэл, аймаг, нийслэл, бусад төрийн захиргааны байгууллагаас аж ахуйн нэгж бүрийн нэрээр ирүүлсэн мэдээллийг нэгтгэн гаргана. Энэ тайланд орох тоо, баримт нь төсвийн байгууллагын аудитаар баталгаажсан санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлттэй тохирсон байна.

Монголын олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачлагын ажлын алба

Утас: (976)-70110525, Факс: (976)-70110155